

การศึกษาและวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกโรงแรมบางแห่ง

ในการลงทุนประกอบกิจการใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะมามีผลกระทบต่อการลงทุนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการโรงแรม นอกจากความสะดวกสบายในเรื่องที่พักและบริการของโรงแรมแล้ว สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายนอกโรงแรมจะมีผลต่อรายได้และการลงทุนของโรงแรมอย่างมาก ในการศึกษาถึงผลตอบแทนจากการลงทุนปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงแรมบางแห่ง สิ่งจำเป็นต้องศึกษาลักษณะปัจจุบัน และปัญหาต่าง ๆ ของหาดบางแห่ง ตลอดจนแนวทาง การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้ด้วย เพื่อจะประกอบการตัดสินใจ

หาดบางแห่งในปัจจุบัน เป็นสถานตากอากาศที่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและปานกลางนิยมไปเป็นที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เนื่องจากเป็นสถานตากอากาศชายทะเลที่ใกล้กรุงเทพมหานคร ที่สุด ระยะเวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ $1 - 1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดราชการ ทั้งในฤดูตากอากาศและนอกฤดูตากอากาศ เพื่อมาพักผ่อนและกลับภายในวันเดียวโดยรถยนต์ส่วนบุคคล สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาที่รถที่คนจำนวนมากเช่นกัน ส่วนมากมาจากจังหวัดในภาคอื่น ๆ เพื่อแวะพักผ่อนชั่วระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น นอกจากนี้บางแห่งยังเป็นสถานที่พักผ่อนและท่องเที่ยวสำหรับประชาชนในท้องถิ่นด้วย

ปัจจุบันนี้กิจกรรมและการบริการในบริเวณหาดบางแห่งมีหลายชนิดและปริมาณไม่เหมาะสม เช่น บังกาโล โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร ห้องอาบน้ำ ร้านค้า และร้านขายของที่ระลึก ที่จอดรถ แก้วน้ำ ระเบียง ภูเก็ต รถถีบ หาบเร่ แผงลอย และรถเข็น เป็นต้น กิจกรรมและการให้บริการที่สนับสนุนการท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้น บางชนิดมีปริมาณมากเกินไปเกินความต้องการของนักท่องเที่ยว และบางชนิดมีน้อยไปไม่เพียงพอกับความต้องการ กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการใช้จ่าย การจราจร การสาธารณูปโภค การอำนวยความสะดวก ความเป็นระเบียบ

ความปลอดภัย รวมเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม

รัฐบาลพยายามเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ของหาดบางแสนหลายครั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2519 รองนายกรัฐมนตรี พล.ต.ประมาธ อติเรกสาร และประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เข้ามาศึกษาปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นและเสนอแนะแนวทางแก้ไขหาดบางแสนซึ่งกำลังเสื่อมโทรมและมีสภาพที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้คืนสู่สภาพดีขึ้น ทั้งนี้โดยมีเจตนารมณ์ว่าชายหาดบางแสนเป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศแห่งเดียวของประชาชนส่วนใหญ่ที่มีกำลังทรัพย์น้อย

5.1 ที่ตั้งของหาดบางแสน¹

สถานตากอากาศบางแสนอยู่ชายฝั่งทะเล ส่วนที่เป็นเนินทรายธรรมชาติมีความกว้างประมาณ 500 เมตร ยาวไปกับชายฝั่งด้านหลังเนินทรายเข้าไปเป็นนา ซึ่งมีระดับต่ำจากเนินทรายประมาณ 1 เมตร ที่นาคือเป็นที่ลุ่มเกิดจากตะกอนของดินเหนียวปนทรายในส่วนที่เป็นชายฝั่งเก่า (lagoons) ถัดจากที่นาไปทางตะวันออกเป็นหาดทรายเก่าลาดชันเล็กน้อยขึ้นไปทางถนนสุขุมวิท สถานตากอากาศบางแสนนี้ตั้งอยู่ในเขตสุขุมวิทบางแสน ตำบลบางแสน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลอ่างศิลา

ทิศใต้ติดต่อกับตำบลเหมือง

ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลเสม็ดและตำบลห้วยกะปิ

ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอวโทย

บริเวณตำบลที่ตั้งหาดบางแสนนี้เดิมชาวประมงและชาวบ้านเรียกกันว่า แล่นลู่ เป็นชายทะเลร้างว่างเปล่า และเป็นชายทะเลเล็ก ๆ แห่งหนึ่งที่ไม่มีความเจริญมากนัก จนกระทั่งเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2486 จอมพล ป.พิบูลสงคราม ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นได้มีดำริให้จัดตั้งบางแสนเป็นสถานพักผ่อนตากอากาศ โดยมีความมุ่งหมายให้เป็นสถานตากอากาศสำหรับ

¹ สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. *แนวทางการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมบางแสน*.

ผู้มีรายได้น้อยใช้พักผ่อนหย่อนใจ จึงมีมติคณะรัฐมนตรีจัดตั้งสถานตากอากาศขึ้นที่ตำบลบางแล่น อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี

5.2 การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2521¹

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ทำการศึกษาและสรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาของหาดบางแล่นไว้ดังนี้

5.2.1 สภาพปัจจุบันและปัญหาของหาดบางแล่น

ก. สภาพแวดล้อมทั่วไป

1. สภาพแวดล้อมธรรมชาติ

บริเวณสถานตากอากาศบางแล่น สามารถจำแนกได้เป็น 2 ส่วนคือ

1.1 สภาพแวดล้อมธรรมชาติบริเวณชายฝั่ง ซึ่งได้แก่

- เขาสามมูขุย สภาพแวดล้อมธรรมชาติ มีสภาพที่สมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ บริเวณที่ลาดชันเชิงเขามีละมေးปกคลุมอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นสภาพเดิมตามธรรมชาติ แต่ก็มีมีการก่อสร้างบางชนิดซึ่งตัดแปลงสภาพของธรรมชาติ อาทิเช่น บ้านพักรับรองของรัฐบาลบริเวณเชิงเขา และบนเขาตลอดจนการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งสภาพและลักษณะทางสถาปัตยกรรมไม่เหมาะสม

- ที่ราบเชิงเขา และชายหาดตอนบน

1. บริเวณเชิงเขา สภาพแวดล้อมธรรมชาติในส่วนนี้มีการตัด-

แปลงกันมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นหนักในเรื่องของการก่อสร้างอาคารบริเวณที่เป็นปัญหาใหญ่ได้แก่ บริเวณเชิงเขาสามมูขุยด้านทิศตะวันตก ซึ่งอยู่ติดหน้าผาริมทะเล ส่วนใหญ่เป็นของเอกชนได้มีการก่อสร้างซึ่งทำลายทัศนียภาพของริมฝั่งทะเลและการรักษาความสะอาดโดยเฉพาะการก่อสร้างอาคารบางประเภท เช่น สถานที่พักแรม หรือวัดตากาศที่ยื่นลงไปบนทะเล

¹ สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. "แนวทางการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมบางแล่น". หน้า 7-44.

2. บริเวณชายหาด สภาพแวดล้อมธรรมชาติบริเวณที่ราบตอนบนของชายหาดบางแสน มีสภาพค่อนข้างจะทรุดโทรม เพราะขาดการปรับปรุงรักษาและการปรับปรุงใหม่ที่เกิดขึ้น ก็ได้มีการศึกษาความเหมาะสมของภูมิสถาปัตยกรรมทำให้ขาดความร่มรื่นของธรรมชาติ

3. สภาพแวดล้อมธรรมชาติทางทะเล

บริเวณสถานตากอากาศบางแสนมีทัศนียภาพที่สวยงามและเป็นจุดที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากในอดีต เพราะมีความผสมผสานระหว่างทัศนียภาพของบนบกและทะเล มีทัศนียภาพที่สวยงามเริ่มตั้งแต่บริเวณศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ไปจนถึงสวนเวียนชายหาดบางแสน มีมุมมองสู่ทะเลเปลี่ยนระดับตามความเวียงลาดของเขาลิ้มกอเหนี่ยวเรื่อยมา

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมธรรมชาติทางทะเลได้เปลี่ยนแปลงไป เช่น น้ำทะเลเริ่มขุ่นสกปรก และมีขยะลอยในทะเลมาก รวมทั้งกิจกรรมให้เข้าต่าง ๆ ที่ไม่เป็นระเบียบ เช่น เรือใบ สักรยานน้ำ ลูกยาง เป็นต้น ทำให้แลดูเกะกะไม่สวยงาม ซึ่งทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดอุปสรรคในการพักผ่อนเล่นน้ำทะเล และทัศนียภาพที่สวยงามของทะเลบางแสนเสียไป

2. คุณภาพน้ำทะเล

ปัจจัยหนึ่งของสถานตากอากาศชายหาดโดยทั่วไปที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ไปพักผ่อนหย่อนใจนอกเหนือจากความงดงามตามธรรมชาติของทัศนียภาพและหาดทราย สิ่งอำนวยความสะดวกสบายเพื่อการท่องเที่ยวตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานโดยทั่วไปแล้ว คุณภาพน้ำทะเลทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพ นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับนักท่องเที่ยวที่ลงเล่นน้ำทะเล

สภาพน้ำทะเลของชายหาดบางแสนในปัจจุบัน กล่าวได้ว่ามีความสกปรกอย่างเห็นได้ชัด สีของน้ำที่ปรากฏโดยทั่วไปมีสีค่อนข้างคล้ำไปทางดำโดยมีตะกอนและเศษสิ่งสกปรกแขวนลอยปรากฏอยู่ทั่วไป ซึ่งจากความสกปรกของน้ำทะเลเป็นผลให้สภาพหาดทรายบางแสนมีสีเทาดำซึ่งจะเห็นได้เมื่อตอนช่วงน้ำลด

สาเหตุความสกปรกของน้ำทะเล อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัดพาขยะและสิ่งปฏิกูล ตลอดจนการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน

3. เสียงรบกวน

โดยทั่วไปบริเวณสถานตากอากาศหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมา ย่อมต้องการพักผ่อนทั้งร่างกายและจิตใจ เสียงรบกวนที่ดังมาก เป็นลักษณะและสภาพที่ไม่พึงปรารถนาเพราะเสียงรบกวนต่อจิตใจ ทำให้รู้สึกหงุดหงิดหรือเกิดอาการเครียดทางประสาท ในบางครั้งเสียงที่ดังมากและเป็นระยะเวลาช้านาน จะมีผลกระทบต่อการทำงานที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์สัมพันธภาพของนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มหรือครอบครัว เป็นเหตุให้การพักผ่อนหย่อนใจไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

ด้วยเหตุที่สถานตากอากาศบางแห่งมีสภาพโครงสร้างพื้นฐานในลักษณะที่ถนนทางเข้าและสถานประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวต่าง ๆ อยู่ใกล้ชายหาด ปริมาณยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมาตามริมหาดจึงมีมากและเป็นแห่งสำคัญของการเกิดเสียงรบกวนต่อบรรยากาศหรือสภาพการเป็นสถานตากอากาศ

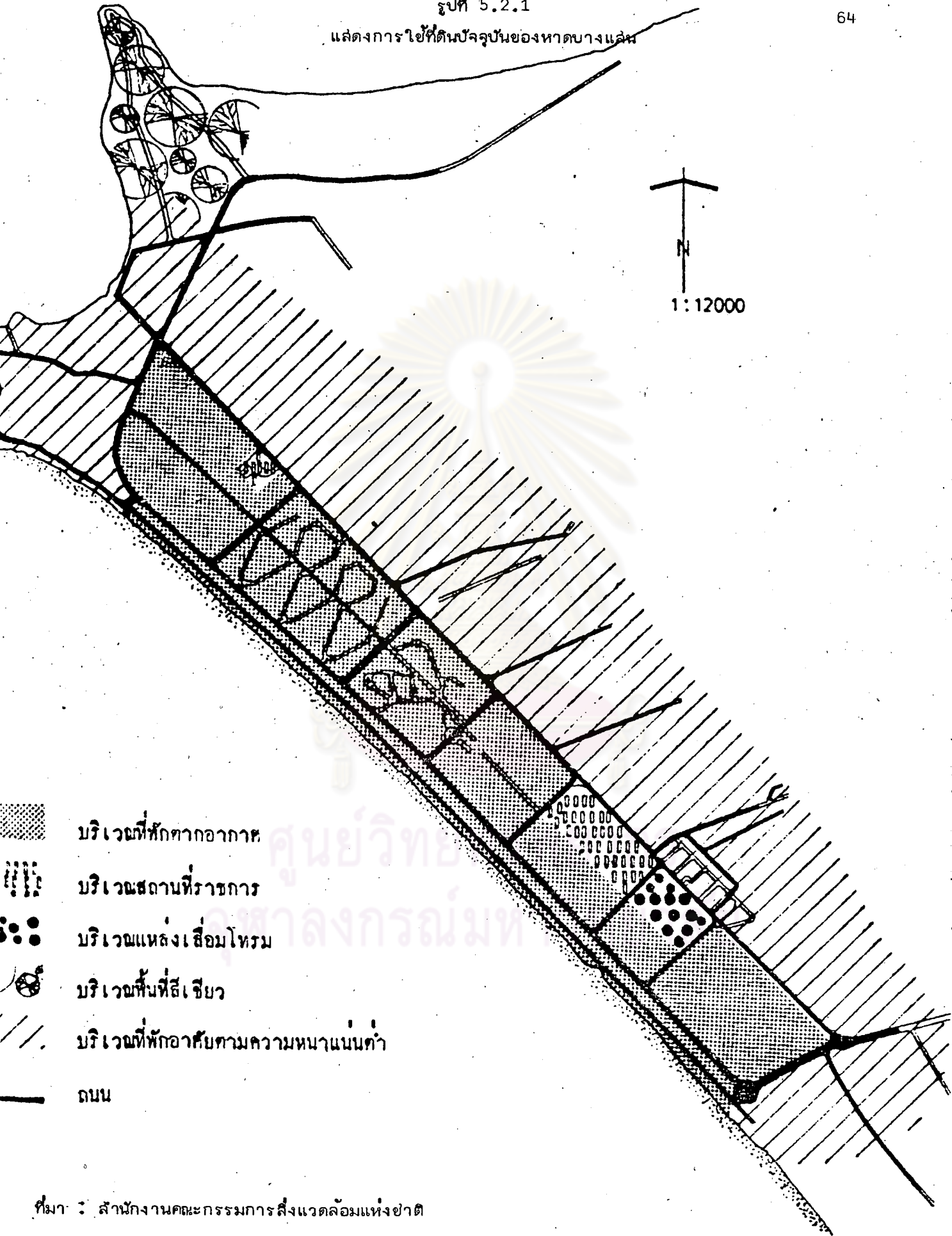
จากความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการบริเวณชายหาดในช่วงวันหยุดประกอบกับสภาพการจราจรที่แออัดบริเวณถนนเลียบชายหาด สภาพรถยนต์โดยสาร นักท่องเที่ยวหรือรถยนต์ส่วนบุคคลบางคันมีสภาพทรุดโทรม เสียงดัง หรือติดเครื่องยนต์ที่มีความถี่สูง บัคลี่ต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจเป็นแหล่งก่อเสียงรบกวนหรืออุบัติเหตุต่อผู้มาพักผ่อนตากอากาศได้ จะปรากฏบ่อยครั้งที่ยานพาหนะประเภทจักรยานยนต์ จากกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งขับขี่เข้าสู่ชายหาดพร้อม ๆ กัน เป็นขบวน ความดังจากท่อไอเสียที่ได้ตัดแปลงให้แผดเสียงดังยิ่งขึ้นจะรบกวนการพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดมาก

ข. การใช้ที่ดิน

ลักษณะการใช้ที่ดินส่วนใหญ่สถานตากอากาศบางแห่ง ประกอบไปด้วยบริเวณสถานที่พักตากอากาศซึ่งเป็นบังกาลังของเอกชน สู่ขาภิบาล และองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนบริการต่าง ๆ (Facilities และ Amenities) อยู่รวมกันในบริเวณใกล้ทางเข้าจากหนองมน ซึ่งประกอบด้วยที่จอดรถ ร้านค้าทรงไทย และร้านค้าย่อย หาบเร่แผงลอยต่าง ๆ บริเวณที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุง ได้แก่ บริเวณสถานที่ตากอากาศ 3 บริเวณ ได้แก่

แสดงการใช้ที่ดินปัจจุบันของหาดบางแสน

N
1:12000

- บริเวณที่พักผ่อนอากาศ
- บริเวณสถานที่ราชการ
- บริเวณแหล่งสันทนาการ
- บริเวณที่จอดรถ
- บริเวณที่พักผ่อนตามความหนาแน่นต่ำ
- ถนน

(1) บริเวณวังกาโลแล่นลู่ และเขตลู่ยาภิบาล เริ่มตั้งแต่บริเวณทางเข้าจากตลาดหนองมนจนถึงซอย 3 บังกาโลแล่นลู่อยู่ในสภาพทรุดโทรมเนื่องจากอาคารส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 30 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารบังกาโลแบบเรือนแถวหลังที่หมดสภาพอาคารแล้ว สภาพอาคารที่ถูกทิ้งให้รกร้างว่างเปล่าเป็นการทำลายคุณค่าของที่ดินและอาจจะก่อให้เกิดปัญหาด้านความไม่ปลอดภัยแก่ผู้มาพักด้วย บริเวณที่เกิดจากบังกาโลแล่นลู่เป็นกลุ่มร้านค้าทรงไทยของลู่ยาภิบาลบางแล่น ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกับบริเวณจอดรถที่คณาจารย์ และบริการให้เข้ารถจักรยานและจักรยานยนต์ การรื้อถอนอาคารร้านค้ายังขาดระเบียบรวมทั้งขาดรั้งเงาจากต้นไม้ในบริเวณนั้น ทำให้ผู้ที่มาใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกสบายเท่าที่ควร บริเวณที่ควรจะถูกกล่าวถึงอีกบริเวณหนึ่งได้แก่แหล่งเสื่อมโทรมด้านหลังกลุ่มร้านค้าทรงไทย ประกอบด้วยบ้านเรือนประมาณ 300 หลังคาเรือน ซึ่งทางลู่ยาภิบาลบางแล่นกำลังดำเนินการแก้ไขอยู่ เพื่อนำที่ดินดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ด้านการบริการท่องเที่ยวต่อไป

(2) บริเวณสถานที่พักตากอากาศขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เริ่มตั้งแต่บริเวณซอย 3 จนถึงซอย 4 เป็นที่ตั้งของโรงแรมองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และบังกาโลขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สภาพโดยทั่วไปของกลุ่มอาคารอยู่ในสภาพพอใช้ แต่การรื้อถอนกลุ่มอาคารยังไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ กล่าวคือควรจะได้มีการนำเอาที่ดินไปใช้ทำประโยชน์ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นเหตุให้องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขาดรายได้ที่ควรจะได้เป็นบางส่วน บริเวณที่ดินระหว่างซอย 4 และซอย 5 เป็นที่ตั้งของบังกาโลรุ่นแรกขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งอยู่ในสภาพทรุดโทรมเพราะอาคารมีอายุมากและขาดการบำรุงรักษา นอกจากนี้ยังมีอัตราค่าที่พักยังสูงเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพอาคาร ส่วนบริการของผู้มาพักบังกาโลตั้งห่างจากกลุ่มอาคาร ทำให้การบริการไม่สะดวกและล่าช้า พื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสาธารณะ หรือสนามเด็กเล่น ยังขาดอยู่ เป็นเหตุให้บริเวณสถานที่พักตากอากาศขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขาดสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวในวันธรรมดาและนอกฤดูตากอากาศ

(3) บริเวณบังกาโลแล่นลู่ เริ่มตั้งแต่ซอย 5 จนถึงถนนที่ตรงไปยังเขาส่ามมูช เป็นบริเวณที่มีผู้มาพักตากอากาศน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับบังกาโลขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่ง

ประเทศไทย และบังกาลีแล่นลู่ย เนื่องจากตั้งอยู่ห่างจากจุดรวมบริการ (Core Area) คือ บริเวณโดยรอบที่จอดรถในเขตสุขาภิบาล การบริการด้านต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร และบริการเช่ารถจักรยาน ห้างยาง ฯลฯ จึงขาดอยู่ในบริเวณนี้ ประกอบกับบังกาลีอยู่ในสภาพที่เกือบจะหมดสภาพแล้ว เนื่องจากอาคารมีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี บริเวณนี้เป็นบริเวณที่ควรได้รับการปรับปรุงโดยเร็ว

สำหรับบริเวณจุดรวมนักท่องเที่ยว (Core Area) เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีอยู่แห่งเดียว ได้แก่ บริเวณโดยรอบที่จอดรถที่คณาจารย์ในเขตสุขาภิบาลแล่นลู่ย ซึ่งอยู่ใกล้กับทางเข้าจากด้านตลาดหนองมน เนื่องจากเป็นทางเข้าหลักที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นส่วนใหญ่นอกจากทางเข้าด้านเขาส่ามมูย ซึ่งมีนักท่องเที่ยวใช้น้อยเพราะอยู่ห่างไกลจากจุดรวมนักท่องเที่ยวมาก ความหนาแน่นส่วนใหญ่จึงรวมอยู่ในบริเวณโดยรอบที่จอดรถดังกล่าว ซึ่งประกอบไปด้วยร้านค้าย่อย หาบเร่แผงลอย ร้านอาหาร บริการให้เช่าจักรยานยนต์ เก้าอี้ผ้าใบ เรือถีบ และห้างยาง ก่อให้เกิดปัญหาด้านการรักษาความสะอาด ระเบียบ ตลอดจนความปลอดภัยแก่ผู้มาท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุดราชการ บริเวณที่เป็นปัญหาอีกบริเวณหนึ่ง ได้แก่ บริเวณริมถนนเสียบริมหาดด้านใน จนถึงบริเวณด้านหน้าโรงแรมขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพราะเป็นที่ตั้งของหาบเร่และบริการให้เช่าเก้าอี้ผ้าใบตลอดแนวริมหาด เป็นการบดบังทัศนียภาพอันสวยงามของชายหาดบางแสน ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการจัดขยะไม่เป็นระเบียบ และก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ที่ต้องการมาพักผ่อนเล่นน้ำทะเลในบริเวณนี้

สรุปได้ว่า

- การใช้ที่ดินขาดประสิทธิภาพและไม่เหมาะสม ทำให้ขาดความสัมพันธ์กันในส่วนต่าง ๆ และเป็นเหตุให้ที่ดินบางส่วนมิได้ให้ประโยชน์ให้เต็มที่ และบางส่วนทรุดโทรมลงมาก เพราะมีความหนาแน่นสูง
- ขาดการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสนับสนุนอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยว และพักผ่อน
- ขาดการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณะที่จำเป็นต่าง ๆ และสงวนบริเวณสำหรับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

ค. การจราจร

การจราจรของสถานีตากอากาศบางแสน นับเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งที่ทำให้การปรับปรุงสถานีตากอากาศเป็นไปโดยยาก เพราะการขยายตัวอย่างรวดเร็วของจำนวนนักท่องเที่ยวไม่สอดคล้องกับระบบการจราจรและถนนที่มีอยู่เดิม เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปแล้วสถานีตากอากาศบางแสนยังขาดการวางแผนจราจร และกฎจราจรที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สำหรับปัญหาการจราจรพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการจราจรติดขัด

เมื่อพิจารณาปัญหาการจราจรติดขัด จะเห็นได้ว่าปัญหาเกิดจากการใช้เส้นทางจราจรร่วมกันทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และคนเดิน ถึงแม้จะได้มีการกำหนดให้รถยนต์และคนเดินใช้ถนนเลียบริมหาดด้านใน แต่ก็ไม่ค่อยมีผู้ปฏิบัติตาม ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุดราชการที่นักท่องเที่ยวไปพักผ่อนกันมาก ปัญหาที่เกิดขึ้นมาได้แก่ ปัญหาด้านอุบัติเหตุและเสียงรบกวนจากรถจักรยานยนต์ นอกจากนี้ความไม่สอดคล้องกันระหว่างจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นกับพื้นที่จราจรที่มีอยู่เดิม ประกอบกับการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างที่จอดรถกับพื้นที่จราจรยิ่งทำให้การจราจรติดขัดมากขึ้น

2. ปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอกับจำนวนรถยนต์ที่มาใช้สถานที่ตากอากาศ

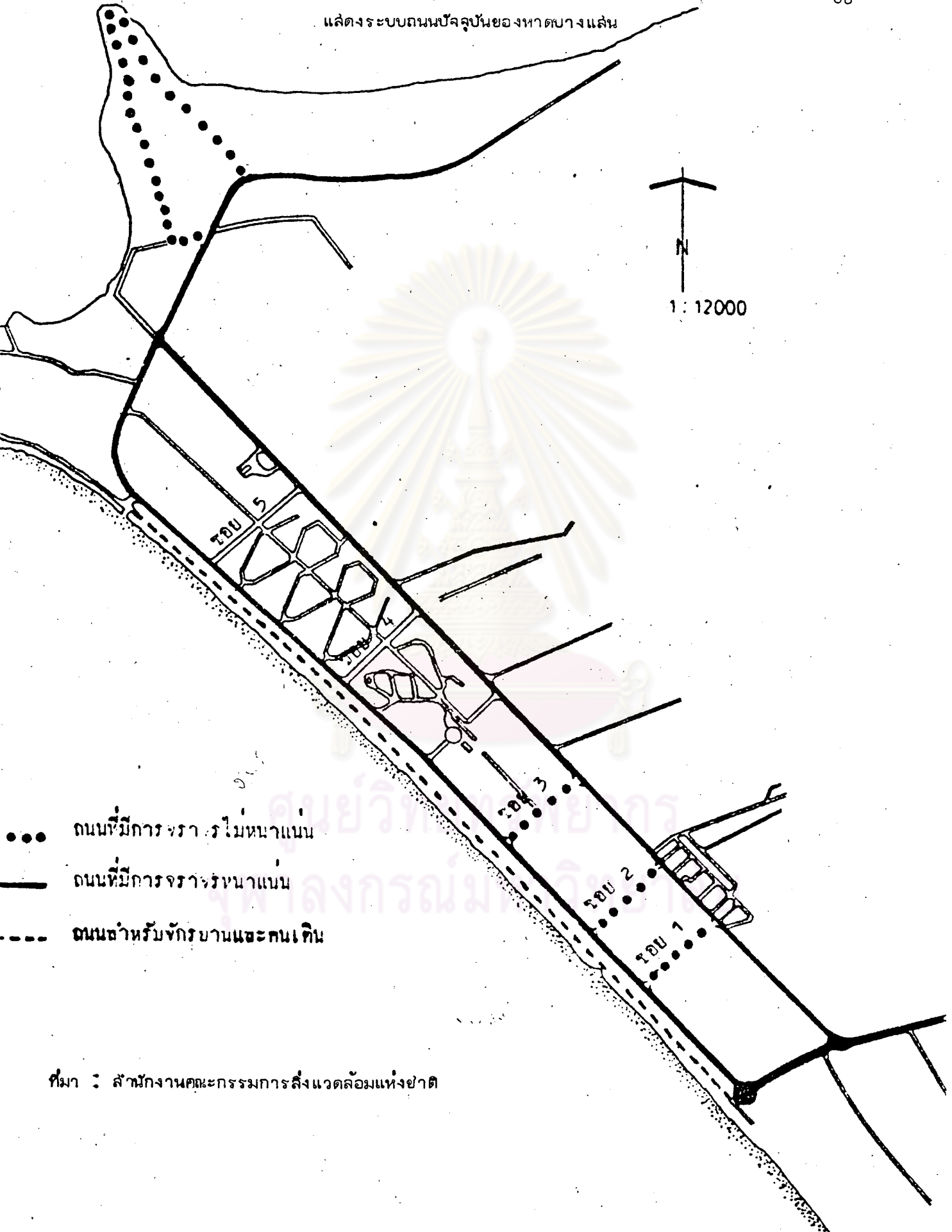
สถานีตากอากาศบางแสนมีได้จัดที่จอดรถสำหรับรถยนต์ส่วนตัวอย่างพอเพียง ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมจอดรถไว้บริเวณถนนเลียบริมหาดตั้งแต่ช่วงเย็นทางเข้าจากตลาดหนองมนไปจนถึงบริเวณหน้าโรงแรมองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดปัญหาด้านการกีดขวางการจราจรและอุบัติเหตุแล้ว ยังเป็นภาพที่ไม่น่าดู เนื่องจากเป็นการบดบังทัศนียภาพอันสวยงามของชายหาดบางแสน ปัญหารองลงมาได้แก่ ที่จอดรถที่คนاجر ซึ่งปัจจุบันดูยาภิบาลบางแสน ได้จัดบริเวณให้จอดรถใกล้กับร้านค้าทรงไทยซึ่งขาดร่มเงาของต้นไม้ สิ่งทำให้มีผู้นิยมไปจอดน้อย โดยเฉพาะรถปัสเส่นาดกลาง ส่วนใหญ่จะจอดปะปนกับรถยนต์ส่วนตัวริมถนนเลียบริมหาด

ง. ขยะมูลฝอย

1. ขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะมูลฝอยในบริเวณสถานีตากอากาศบางแสนเปลี่ยนแปลงตาม

แสดงระบบถนนปัจจุบันของหาดบางแสน

- ..... ถนนที่มีการจราจรไม่หนาแน่น
- ถนนที่มีการจราจรหนาแน่น
- - - - ถนนสำหรับจักรยานและคนเดิน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

จำนวนนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในบริเวณตั้งแต่แนวถนนเสียบริมหาดด้านใน ตลอดความยาวของหาด บัจจุบันสถานตากอากาศบางแสนอยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยวมาก ปัญหาขยะมูลฝอยจึงเพิ่มขึ้นตามปริมาณ แต่ในขณะที่เดียวกับการบริการทางด้านนี้ทำให้อยู่ยังไม่สามารถรองรับปัญหานี้ได้ เนื่องจากขาดอุปกรณ์และคนงาน ปัญหาขยะมูลฝอยจึงปรากฏเด่นชัดขึ้นและอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาสถานตากอากาศบางแสน หรืออาจทำให้บางแสนสูญเสียความงดงามไปในที่สุด

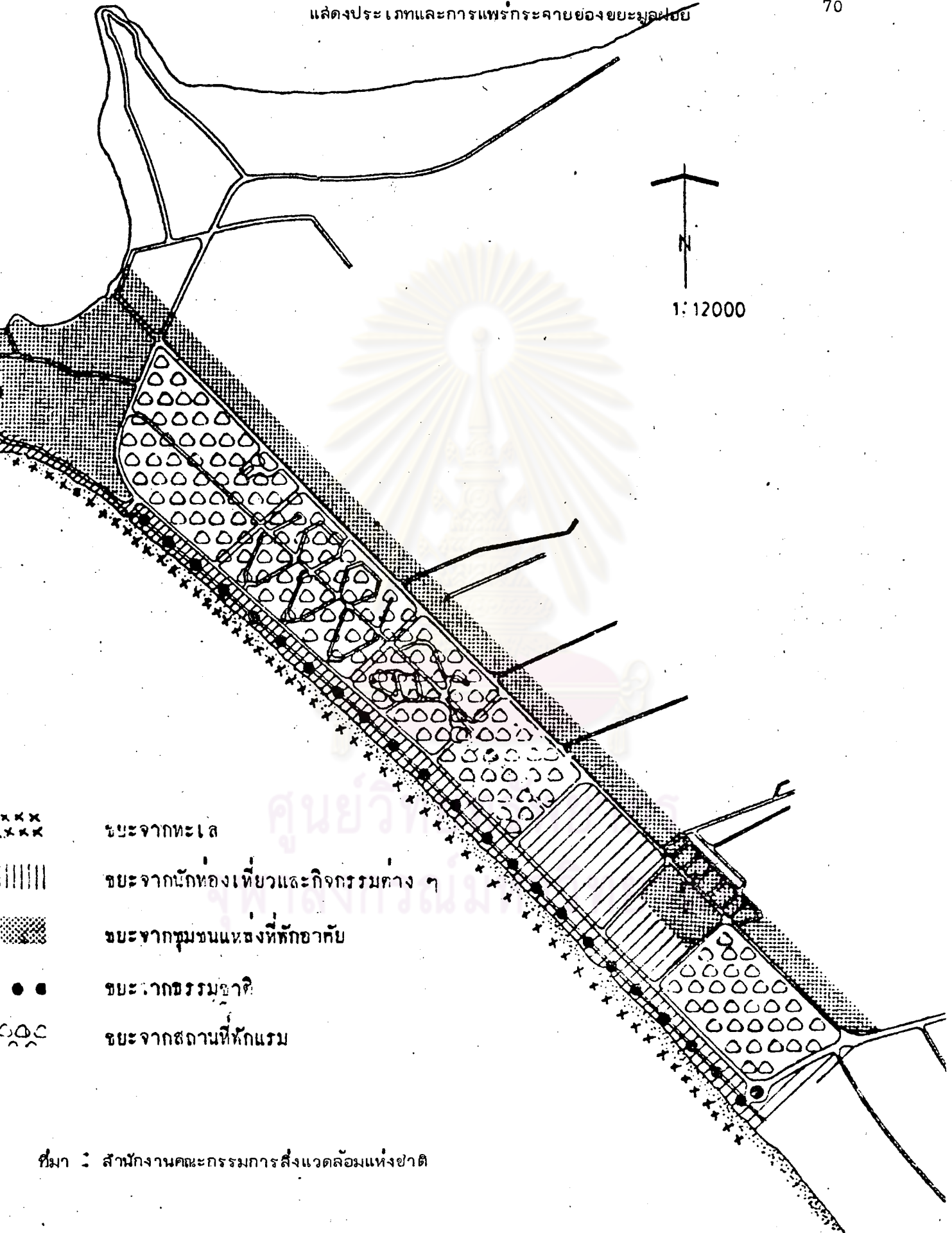
ในวันธรรมดาสภาพทั่ว ๆ ไปของสถานตากอากาศบางแสนสะอาดพอสมควร การให้บริการสามารถทำได้ทั่วถึงและทั่วทั้งที่ต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น แต่ในวันหยุดขยะจะเกิดขึ้นมากจนไม่สามารถบริการได้ทัน จึงมีขยะมูลฝอยกระจายอยู่ตลอดชายหาด บริเวณหาดทราย รวมทั้งในบริเวณโรงแรมและบังก้าโลทุกแห่ง

ความรับผิดชอบในการเก็บขยะและกำจัดขยะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ขยะในบริเวณโรงแรมและบังก้าโลเจ้าของเป็นผู้รับผิดชอบเอง ยกเว้นจากขยะจากร้านอาหารของบังก้าโลแสนสบายซึ่งกำจัดโดยใส่ถังขยะสู่ขามภิบาล และนอกจากส่วนเอกชนนี้แล้วสู่ขามภิบาลแสนสบายเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

2. ประปา

น้ำดื่มน้ำใช้ในเขตสถานพักตากอากาศบางแสน บริการโดยการประปา บางส่วน สังกัดกรมโยธาธิการ ซึ่งให้บริการครอบคลุมเขตตำบลเสม็ด ตำบลบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา ตำบลห้วยกะปิ ตำบลเหมือง และตำบลแสนสุข เป็นพื้นที่ประมาณ 45 ตารางกิโลเมตร จำนวนมาตรวัด 2,146 มาตร บริการแก่ประชาชนในชุมชนประมาณ 10,000 คน เฉพาะเขตสถานที่พักตากอากาศบางแสนมีมาตรวัดประมาณ 30 เมตร (พฤศจิกายน พ.ศ. 2520)

เนื่องจากน้ำจากแหล่งอื่น ๆ เช่น บ่อน้ำในบริเวณเขตรับผิดชอบของการประปาบางแสนมีคุณภาพไม่ดีพอ น้ำประปาจึงเป็นที่ต้องการมากพอควร บัจจุบันมีผู้มาขอติดตั้งมาตรเพิ่มขึ้นประมาณ 10 รายต่อเดือน หรือมีอัตราการเพิ่มประมาณ 10% ต่อปี ซึ่งการขยายตัวในอัตรานี้การประปาบางแสนยังสามารถให้บริการที่เพียงพอได้สักนาน นอกจากนั้นในปี พ.ศ. 2522 การประปาบางพระมีโครงการผลิตน้ำประปาเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งเมื่อโครงการแล้วเสร็จจะสามารถผลิต

- ××××
- |||||
- ▨
-
-

ขยะจากทะเล

ขยะจากนักท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ

ขยะจากชุมชนแห่งที่รักษาภัย

ขยะจากธรรมชาติ

ขยะจากสถานที่พักผ่อน

น้ำประปาเพิ่มขึ้นได้อีก 1 เท่าตัว สิ่งที่สถานีตากอากาศยังคงขาดอยู่คือบริการด้านสาธารณูปโภคบางอย่าง เช่น ท่อจ่ายน้ำ ที่อาบน้ำฉีด ฯลฯ ในบริเวณชายหาดเท่านั้น

อย่างไรก็ตามหากในอนาคตสถานีพักตากอากาศบางแห่งจะขยายตัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบแล้ว ก็จำเป็นต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้นประกอบกับการที่ประปาบางแห่งต้องพึ่งน้ำประปาที่ผลิตจากการประปาบางพระนั้น หากมีการพัฒนาอย่างขนาดใหญ่ในจังหวัดชลบุรีตามแนวโน้มนั้น มีอยู่แล้ว ก็อาจเกิดปัญหาขาดแคลนการประปาขึ้นโดยทั่วไปได้

3. การระบายและกำจัดน้ำโสโครก

ในบริเวณสถานีตากอากาศบางแห่งไม่มีระบบระบายน้ำอยู่เลย เมื่อฝนตกจึงมีน้ำท่วมในบริเวณที่ร่มทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะบนถนนสายใน ในระหว่างซอย 1 และซอย 2 ทำให้เกิดการกัดเซาะทรายใต้ทางเดินเท้า เสียบชายหาดจนถึงกับทรุดพังในบริเวณหน้าบังกาโล่และลู่ และแฉกสับลายมีบ่อพักน้ำฝนจากถนนแล้วต่อท่อระบายลงสู่ชายหาด แต่ปัจจุบันทรายใต้ปิดปากท่อเสียหายจนไม่สามารถระบายน้ำได้อีกต่อไป อย่างไรก็ตามขณะนี้แขวงการทางชลบุรี กรมทางหลวงได้เสนอโครงการปรับปรุงถนนในเขตชายหาดบางแห่ง โดยเริ่มตั้งแต่ทางแยกเข้าบางแสนจากถนนสุขุมวิท ตลอดไปจนถึงถนนสายริมหาด ซึ่งถนนนี้จะมีท่อระบายน้ำฝนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.60 เมตร ทั้งสองปากถนน แล้วจะมีท่อแยกระบายน้ำลงในทะเลในบริเวณชายหาด

ถึงแม้ว่าแขวงการทางชลบุรีจะสร้างถนนและท่อระบายน้ำฝนดังกล่าวแล้วก็ตามก็อาจจะแก้ปัญหาที่ท่วมได้บางส่วนเท่านั้น แต่ไม่ได้แก้ปัญหาเรื่องน้ำโสโครกเลย โดยเฉพาะด้านระบบระบายน้ำของชุมชนที่ยังไม่มีและปัญหาด้านนี้อาจจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต หากไม่มีการศึกษาเพื่อหาทางป้องกันเอาไว้ก่อน

สำหรับวิธีการกำจัดน้ำโสโครกนั้นใช้วิธีการบำบัดโดยบ่อเกรอะหรือบ่อซึม ร่องรับน้ำโสโครกจากอาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น บ้านเรือน ร้านค้า สถานที่พักผ่อนต่าง ๆ เป็นต้น บางแห่งเช่นในบริเวณสี่แยกใช้วิธีการดักให้ซึมลงดินไปเอง ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นคือเมื่อน้ำท่วม น้ำจากบ่อเกรอะบ่อซึมหรือที่ราดทิ้งไว้ก็จะปะปนออกมา ซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายจากโรค และเป็นแหล่งน้ำโสโครกที่ขุ่นหรือแมลงอื่น ๆ มาเพาะพันธุ์ได้

4. ไฟฟ้า

การไฟฟ้าในบริเวณสถานีตากอากาศบางแสนรับผิดชอบโดยการไฟฟ้าบางแสน สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขตบริการครอบคลุมพื้นที่ ตำบลเสม็ด ตำบลบ้านปึก ตำบลอ่างศิลา ตำบลห้วยกะปิ ตำบลเหมือง และตำบลแสนสุข คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 50 ตร.กม. จำนวนมาตรวัด 4,316 มาตร (ธันวาคม พ.ศ. 2520) จำนวนประชากรในชุมชนที่รับบริการประมาณ 21,000 คน การไฟฟ้าบางแสนซื้อกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแล้วจำหน่ายให้แก่ชุมชน โดยจ่ายเป็นค่าคักดาไฟฟ้า 2 ประเภท คือ 400 โวลท์ แก่โรงงานอุตสาหกรรม และ 230 โวลท์ แก่บ้านพักอาศัยและอาคารสถานที่อื่น ๆ ปัจจุบันการไฟฟ้าบางแสนจำหน่ายกระแสไฟฟ้าวันละประมาณ 48,000 ยูนิต และมีอัตราการเพิ่มความต้องการประมาณ 20 ราย/เดือน ซึ่งการไฟฟ้าบางแสน สามารถให้บริการทันต่อความต้องการนี้ได้

กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในเขตสถานีตากอากาศบางแสน เป็นชนิด 230 โวลท์ สำหรับให้แก่ผู้ใช้ประมาณ 40 ราย และสามารถให้บริการแก่บ้านพักอาศัยและอาคารร้านค้าต่าง ๆ ได้ทั่วถึงและเพียงพอ แต่ยังคงขาดแสงสว่างในบริเวณสถานีที่สาธารณะบางจุด เช่น บริเวณชายหาด ถนนริมหาด และถนนสายนอก เป็นต้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอาชญากรรม โจรกรรม อุบัติเหตุจากการจราจรได้ และถ้าหากสถานีตากอากาศบางแสนพัฒนาขึ้น ก็อาจจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวในช่วงกลางคืนด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงปริมาณกระแสไฟฟ้าให้เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

5. โทรศัพท์

การบริการด้านโทรศัพท์ในบริเวณสถานีตากอากาศบางแสน ดำเนินการโดยชุมสายโทรศัพท์บางแสน ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของศูนย์รวมชุมสายโทรศัพท์ชลบุรี สังกัดองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ให้บริการคลุมพื้นที่ตลาดหนองมน ตำบลอ่างศิลา และตำบลแสนสุข โดยบริการทั้งประเภททางไกลและท้องถิ่น แต่ประเภทโทรศัพท์ทางไกลต้องติดต่อโดยผ่านศูนย์รวมชุมสายโทรศัพท์ชลบุรี

ปัจจุบันชุมสายโทรศัพท์บางแสนให้บริการประมาณ 400 เลขหมาย ความ

ต้องการส่วนใหญ่อยู่ในเขตตลาดหนองมน และตำบลอ่างศิลา ซึ่งต้องการเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 300-400 เลขหมาย (ธันวาคม พ.ศ. 2520) แต่ยังไม่ได้ทำการติดตั้งเพราะอยู่ในระยะปรับปรุงสายเคเบิลของศูนย์รวมชุมสายโทรศัพท์ชลบุรี ซึ่งจะทำให้ศูนย์รวมโทรศัพท์ชลบุรีสามารถขยายบริการออกไปได้อีก 2,000 เลขหมาย และในโครงการปี พ.ศ. 2520 - 2522 จะขยายการบริการออกไปอีก 1,000 เลขหมาย ตามเลขหมายที่จะขยายเพิ่มเติมได้อีกทั้งสิ้น 3,000 เลขหมาย ในสิ้นปี พ.ศ. 2522

สำหรับในบริเวณสถานีตากอากาศบางแสนมีผู้รับบริการประมาณ 30 เลขหมาย ซึ่งส่วนใหญ่ติดตั้งที่สถานที่พักแรมและร้านค้าต่าง ๆ ปัจจุบันไม่มีเลขหมายสำรองในบริเวณนี้อยู่เลย และรวมทั้งไม่มีสำรองให้ในเลขหมายที่จะเพิ่ม 3,000 เลขหมายของศูนย์รวมชุมสายโทรศัพท์ชลบุรีแต่อย่างใด

ถึงแม้ว่าเวลานี้ยังไม่มีความต้องการเลขหมายเพิ่มเติมก็ตาม แต่ถ้าสถานีตากอากาศบางแสนพัฒนาขึ้น ก็อาจต้องการการติดต่อโดยโทรศัพท์เพิ่มขึ้น และเมื่อยังไม่ได้เตรียมบริการด้านนี้ไว้รองรับดีพอ สถานีตากอากาศบางแสนก็อาจจะขาดแคลนบริการด้านโทรศัพท์ในอนาคตได้

จ. การอำนวยความสะดวกและปลอดภัย

การอำนวยความสะดวก

ในสถานที่ตากอากาศ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีส่วนกลางอำนวยความสะดวกเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ปัญหาและอุปสรรคมักจะเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การหาที่จอดรถ การจราจรที่แออัด อุบัติเหตุ การลักขโมย การที่มีเด็กหาย รถหาย การติดต่อสอบถามเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำด้านการหาที่พัก ที่ท่องเที่ยว ร้านขายสินค้าพื้นเมือง ฯลฯ ซึ่งควรให้มีประสิทธิภาพพร้อมที่จะให้บริการที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะกิจเพียงพอต่อการให้บริการ

ความปลอดภัย

เป็นสิ่งที่ควรจะต้องคำนึง เพราะมีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มาใช้สถานที่นั้น ๆ จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปีจะมีมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัย จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบางแห่งจะขึ้นลงตามฤดูกาล ในช่วงที่มีความแออัดของจำนวนคน และจำนวนรถยนต์มีปัญหาภายในฤดูตากอากาศ วันหยุดราชการ และงานเทศกาล ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอาจเนื่องจาก

1. ความไม่ปลอดภัยสำหรับผู้ขับขี่จักรยานยนต์ 2 ล้อให้เข้า ซึ่งมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุในช่วงที่มีรถยนต์หนาแน่น เพราะผู้ที่ขับขี่วิ่งอยู่ในเส้นทางเดียวกับเส้นทางสัญจรของรถยนต์
2. รถจักรยานยนต์ให้เข้า มีปัญหาในกรณีผู้เริ่มหัดและผู้ที่มีความศึกษาคะนอง เพราะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายต่อปัญหาด้านการจราจร เพราะใช้เส้นทางเดียวกับเส้นทางสัญจรของรถยนต์ และขาดการควบคุมความดังของเสียง
3. การข้ามถนนไม่เป็นระเบียบ ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เพราะไม่มีทางข้ามเฉพาะหรืออุปกรณ์บางชนิดที่จะชะลอความเร็วของรถที่วิ่งผ่านในถนนตอนหน้าและตอนหลังของสถานตากอากาศบางแห่ง
4. เนื่องจากบริเวณสถานตากอากาศบางแห่งมีสถานที่น้ำท่วมขังหลายแห่ง บางแห่งเป็นที่ปลอดภัย อาจเกิดการสัปล้นลักขังวิ่งราว และในปัจจุบันห่างไกลจากการดูแลของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

5.2.2 การศึกษาด้านเศรษฐกิจการใช้ที่ดินและกิจกรรมประกอบ

จากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินบริเวณสถานตากอากาศบางแห่ง โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นที่ราชพัสดุซึ่งปัจจุบันได้ใช้เป็นที่ปลูกสร้างบังกาโล่เล่นสกี เล่นสกีบาย โรงแรมและบังกาโล่ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว สำนักงานฯ มีความเห็นว่า

1. ยังไม่มีการจัดระเบียบการใช้ที่ดินในปัจจุบัน ในทางที่ส่งเสริมให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสภาพแวดล้อมที่ดี

2. การไต่สวนยังไม่มามีประสิทธิภาพและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ เมื่อคำนึงถึงที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม

นอกจากนี้ยังได้พิจารณาถึงการไต่สวนเพื่อกิจกรรมประกอบ เช่น หาบเร่ แผงลอย รถเข็น รถเร่ ซึ่งอยู่ในบริเวณนี้ ดังปรากฏในรายละเอียดของการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ก. กิจการบังกาโล โรงแรม และภัตตาคาร

ปัจจุบันเมื่อที่ ประมาณสามส่วนสี่ของบริเวณหาดบางแสนใช้ทำเป็น ภัตตาคาร บังกาโล โรงแรม ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการในเรื่องที่พัก ดังนั้นจึง เกิดปัญหาการไต่สวนต่อจำนวนที่พักมีมากเกินไปเกินความต้องการของนักท่องเที่ยว จำนวนบังกาโล โรงแรม และภัตตาคารนี้มีผู้ดำเนินการ 3 ราย คือ

1. บังกาโลแล่นลู่
2. บังกาโลแล่นลบาย
3. บังกาโลและโรงแรมขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย

บังกาโลแล่นลู่ มีบังกาโลที่เปิดให้คนเข้าพักได้ทั้งหมด 60 หลัง จากการสำรวจพบว่าจำนวนห้องสูงสุดที่ให้เข้าคือ 40 หลัง หรือ 66% และจำนวนต่ำสุดคือ 2 หลัง หรือ 3% มีร้านอาหารเพียงร้านเดียว ผู้เข้าพักใช้บริการร้านอาหารน้อย

บังกาโลแล่นลบาย มีบังกาโลเปิดให้คนเข้าพักได้ทั้งหมด 56 หลัง จำนวนบังกาโลที่เข้าได้สูงสุด 54 หลัง คิดเป็น 96% จำนวนต่ำสุด 2 หลัง คิดเป็น 4% มีร้านอาหารเพียงร้านเดียวผู้เข้าพักใช้บริการร้านอาหารน้อยเช่นกัน

ข. กิจกรรมประกอบ

1. สถานอาบน้ำสิด

สถานอาบน้ำสิดที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว สิ่งก่อสร้างอยู่ในสภาพปานกลางและลึกลับ

2. ร้านขายของที่ระลึก

ที่ดินลูขาริบาลบางส่วน ได้ถูกใช้เป็นที่ก่อสร้างอาคารทรงไทย และให้เอกชนเช่าใช้เป็นที่ทำการค้าขาย ผู้ค้าขายในบริเวณนี้ส่วนใหญ่จะจำหน่ายของที่ระลึก และรวมตัวกันอยู่ในบริเวณนี้ ดังนั้นจึงมีรถที่คนมาจอดพักท่องเที่ยวและซื้อของเป็นจำนวนมากบริเวณนี้จึงกลายเป็นที่หนาแน่นแต่เพียงแห่งเดียว

3. หาบเร่ แผงลอย รถเข็น รถเร่ เร่ขาย

กิจการค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่จะขายอาหาร เครื่องดื่มและของที่ระลึกเล็ก ๆ น้อย ๆ และเนื่องจากมีจำนวนมากเกินไป ทำให้รายได้รวมของผู้ดำเนินการค้าประเภทนี้ต่ำ

อนึ่ง หาบเร่ แผงลอย รถเข็น รถเร่ เร่ขาย เหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความไม่ล้วยงามขึ้นบริเวณหาด เพราะกิจการเหล่านี้มิได้ไปตั้งในบริเวณที่ลูขาริบาลสั่งให้ อีกทั้งยังรวมกัน อยู่บริเวณที่จอดรถและอาคารทรงไทยซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บริเวณนี้มีนักท่องเที่ยวหนาแน่น

4. กิจการให้เช่ารถจักรยาน จักรยานยนต์ เรือถีบ เรือใบ เก้าอี้ผ้าใบ และยางในรถยนต์

จำนวนเรือถีบ เรือใบ ยังไม่พอเพียงแก่ความต้องการ ควรจะเพิ่มจำนวนอีก เพราะคาดว่าจะเป็นที่นิยมกันมากขึ้น

จำนวนเก้าอี้ผ้าใบ จักรยาน และจักรยานยนต์ และยางในรถยนต์ มีเพียงพอแก่ความต้องการ แต่ในช่วงวันธรรมดาที่ไม่ใช่วันหยุดจะเกิดภาวะส่วนเกินมาก

กิจกรรมเหล่านี้มักจะตั้งอยู่เป็นกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการซ้ำเติมปัญหาความหนาแน่นของคนเฉพาะบริเวณ

5 .2.3 แนวทางการปรับปรุงและเสนอแนะ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้เสนอแนวทางการปรับปรุงหาดบางแสนไว้ดังนี้

1. กระจายบริการต่าง ๆ อยู่ทั่วบริเวณหาด โดยกระจายกิจกรรมและบริการ

ประเภทที่จอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก หาบเร่ แผงลอย รถเข็น ลานที่ขายบริการให้เข้าสภากาชาด เรือถีบ เรือใบ เก้าอี้ผ้าใบ ยางในรถยนต์ และอื่น ๆ โดยแบ่งออกเป็นช่วงและกำหนดปริมาณของกิจกรรมเหล่านี้ให้เหมาะสมกับเนื้อที่และให้เกิดความสวยงาม

สำหรับร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก หาบเร่ แผงลอย รถเข็น รถเร่ มีปริมาณมากเกินไป จึงไม่ควรมีนโยบายใด ๆ ที่จะเพิ่มกิจกรรมเหล่านี้ ควรจะดำเนินการจัดแบ่งกิจกรรมเหล่านี้ให้เป็นกลุ่ม โดยจัดสร้างสถานที่และสิ่งก่อสร้างให้กิจกรรมเหล่านี้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงามด้วย

สถานอาบน้ำสืด เท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอับความต้องการ ควรได้มีการสร้างเพิ่มเติมในลักษณะที่น่าใช้กว่าปัจจุบัน

2. เพิ่มความต้องการในการพักผ่อนและท่องเที่ยวตลอดปี โดย

- จัดให้มีกิจกรรม (Activities) ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา
- ปรับปรุงเผยแพร่ให้ประชาชนรู้จัก และสนใจพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน และจัดให้มีการบรรยายให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้เข้าชม
- จัดทำสนามเด็กเล่นที่มีอุปกรณ์ครบครัน และส่วนสาธารณะขนาดเล็ก บริเวณริมหาดเพื่อเพิ่มกิจกรรมการพักผ่อนและเพิ่มพื้นที่สำหรับสาธารณะประโยชน์ให้มากขึ้น
- จัดทำสวนป่า บริเวณเขาส่ามมุขให้มีลักษณะเป็นที่พักผ่อนชนิดตั้งแคมป์ เพื่อพักผ่อนเที่ยวชมธรรมชาติและศึกษาระบบนิเวศวิทยา
- จัดให้มีสนามกีฬา เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส สนามฟุตบอล และสถานที่เล่นเกมสำหรับเด็ก ๆ
- จัดให้มีสวนสนุกสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งคาดว่าจะสามารถดึงดูดความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น

- สัตให้มีสถานที่สำหรับประชาชนทั่วไปได้พบปะสังสรรค์ และเป็นศูนย์กลางที่คอยให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งเป็นสถานที่จัดงานการ-แสดง และการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ด้วย
- สัตให้มีศูนย์ประชาสัมพันธ์ (Information Center) คอยอำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลแก่การท่องเที่ยว โดยเน้นเรื่องข่าวสารการบริการและแผนที่ สัตให้มีรถยนต์เชิญชวนการท่องเที่ยว การโฆษณาและพิมพ์เอกสารเผยแพร่ตลอดจนจัดทำคู่มือการท่องเที่ยว

3. ปรับปรุงทางด้านกายภาพ โดย

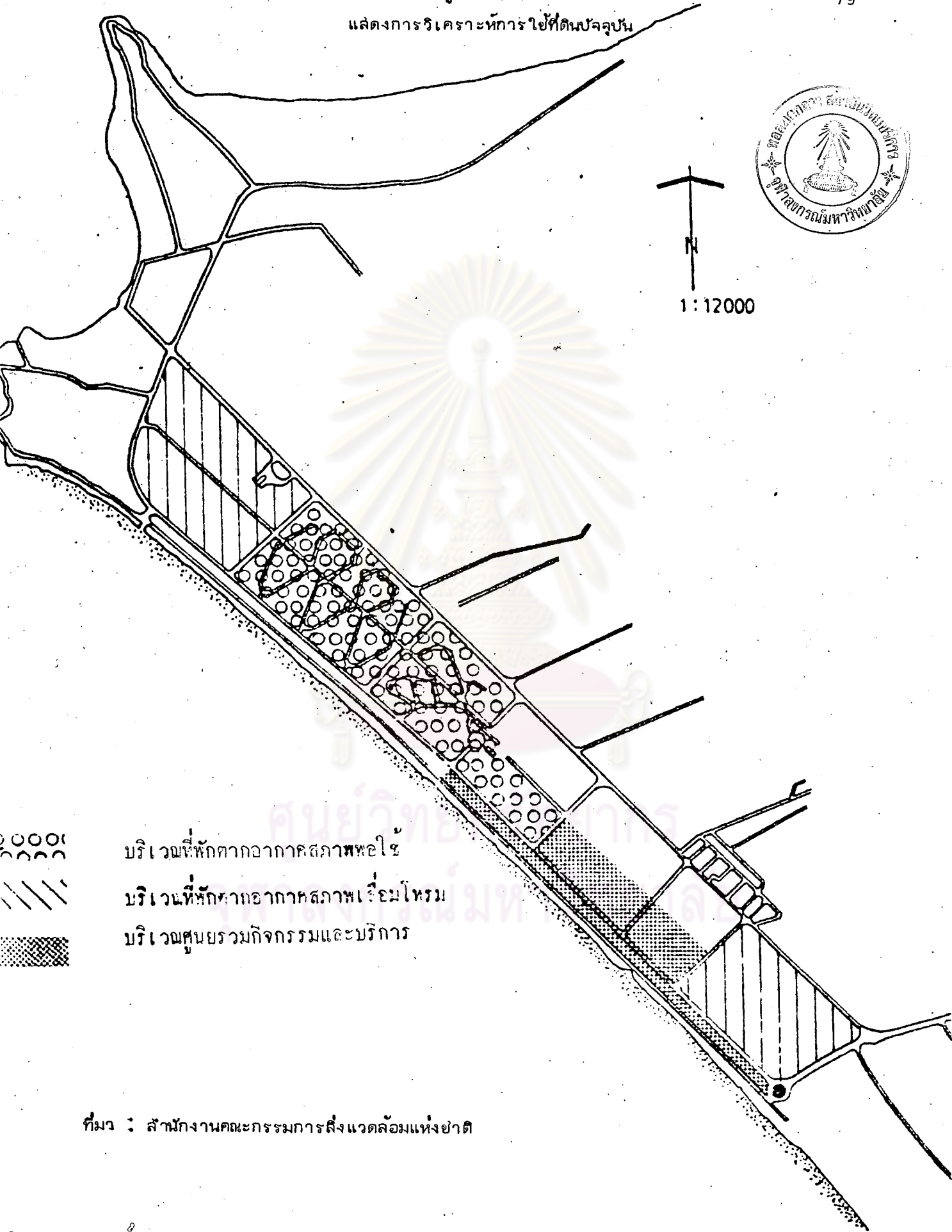
- วางผังการใช้ที่ดิน
- ปรับปรุงระบบถนน ที่จอดรถ และจัดระบบการจราจรใหม่
- ปรับปรุงสาธารณูปโภค ได้แก่ ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การรักษา-ความสะอาด และการระบายน้ำโลโครก

5.3 ความพยายามของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการปรับปรุงหาดบางแสน¹

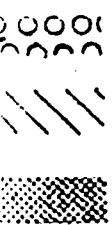
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นปัญหาต่าง ๆ ของหาดบางแสนและพยายามที่จะหาทางแก้ไขสภาพของหาดบางแสนให้ดีขึ้น โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ทำหนังสือถึงผู้ว่า-ราชการจังหวัดชลบุรี ขอความร่วมมือจากทางจังหวัดในการร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหาดบางแสนเกี่ยวกับปัญหาความไม่ปลอดภัยทั้งในทางร่างกาย ชีวิตทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ปัญหาความไม่สะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนปัญหาการให้บริการต่าง ๆ ซึ่งทางจังหวัดชลบุรีก็ได้ให้ความร่วมมือโดยการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหาด-บางแสนขึ้นชุดหนึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและพนักงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

¹ คำลาจากกลางจังหวัดชลบุรี "รายงานการประชุมคณะกรรมการปรับปรุงหาดบางแสน

แสดงการวิเคราะห์การใช้ที่ดินปลูบน

1 : 12000

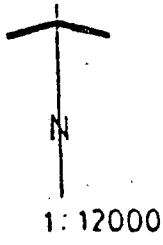
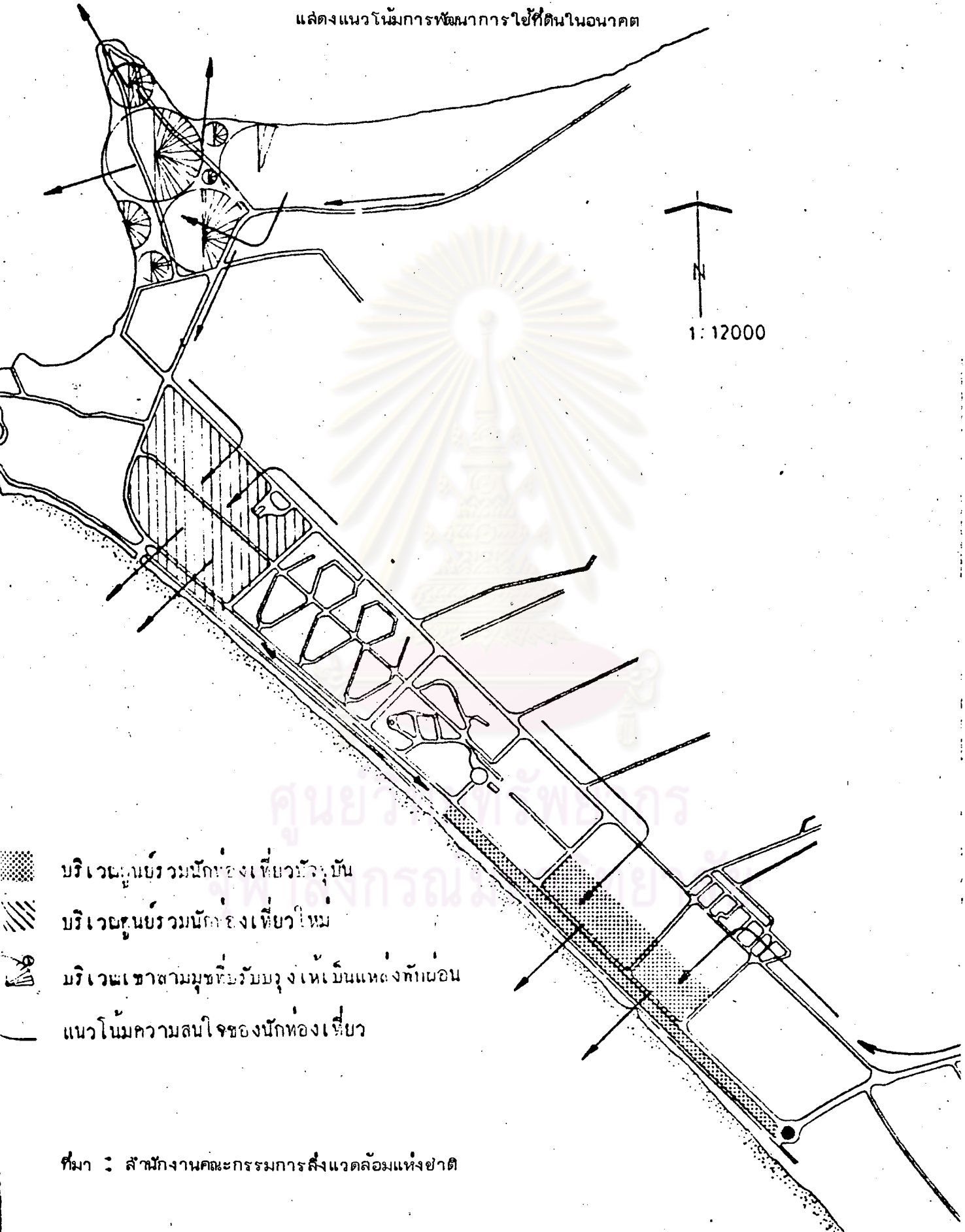

บริเวณที่หักตากอากาศสภาพพอใช้
 บริเวณที่หักตากอากาศสภาพเสื่อมโทรม
 บริเวณศูนย์รวมกิจกรรมและบริการ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

รูปที่ 5.2.5

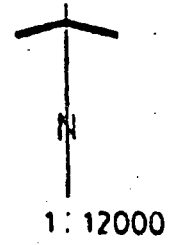
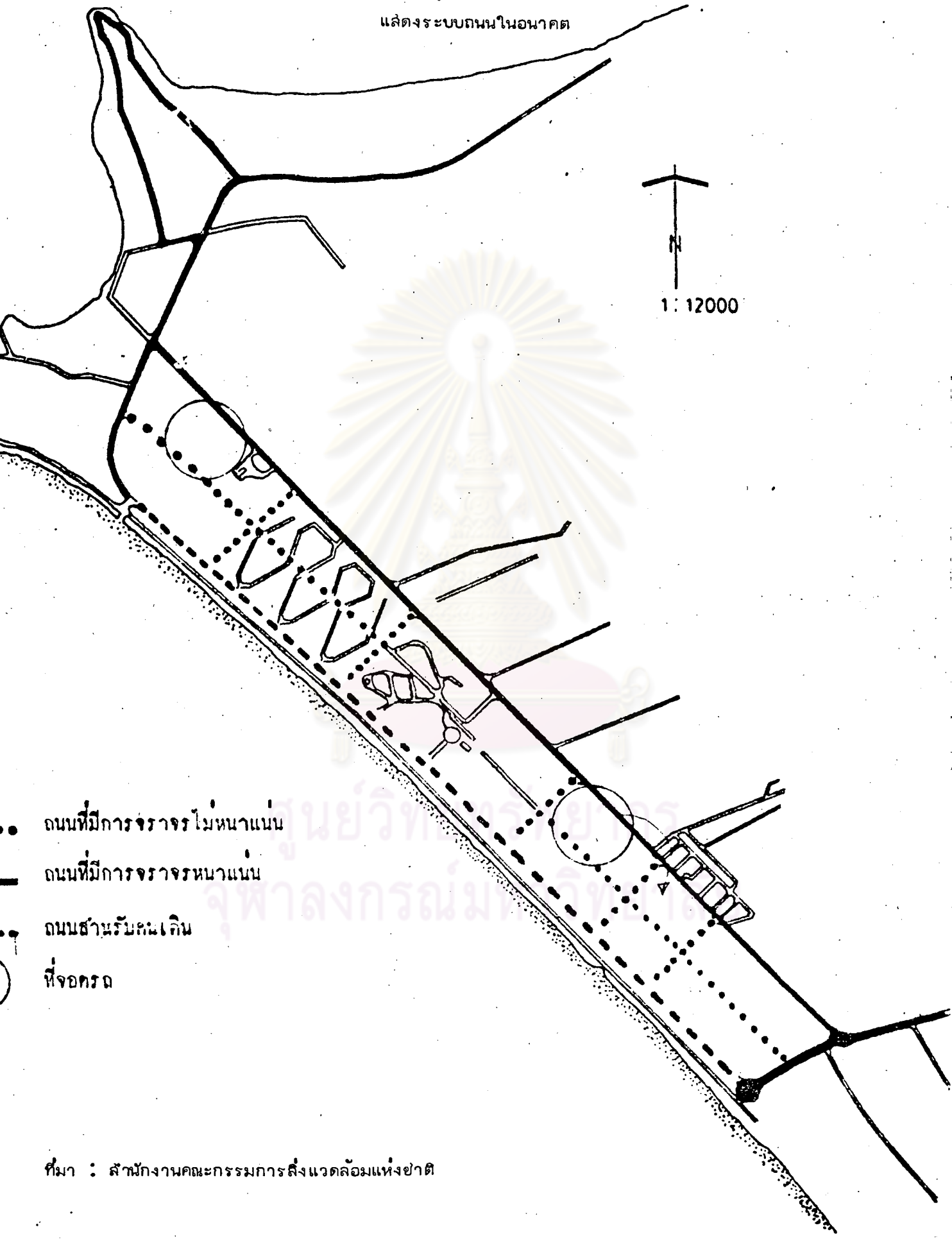
แสดงแนวโน้มนโยบายการพัฒนาการใช้ที่ดินในอนาคต

- บริเวณชุมชนร่วมนักท่องเที่ยวบ้าน
- บริเวณชุมชนร่วมนักท่องเที่ยวยุคใหม่
- บริเวณเขาสถาตามมุขที่อ่าวบ้านบึงให้เป็นแหล่งพักผ่อน
- แนวโน้มนโยบายความสนใจของนักท่องเที่ยวยุคใหม่

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

แสดงระบบถนนในอนาคต

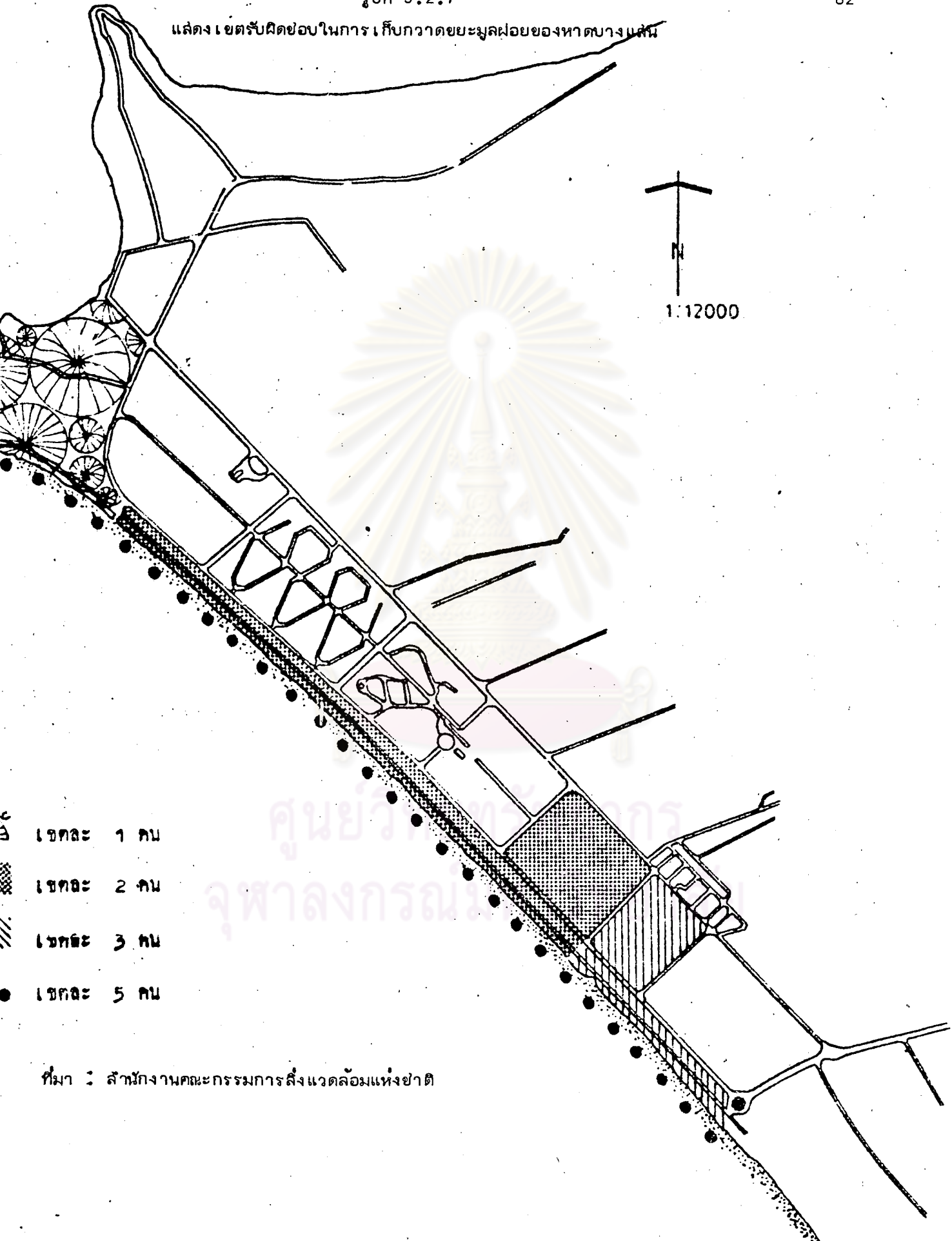

- ถนนที่มีการจราจรไม่หนาแน่น
- ถนนที่มีการจราจรหนาแน่น
- ถนนสำหรับคนเดิน
- ที่จอดรถ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

แสดง เขตรับผิดชอบในการเก็บกวาดขยะมูลฝอยของเทศบาล

- เขตละ 1 คน
- เขตละ 2 คน
- เขตละ 3 คน
- เขตละ 5 คน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2524 ได้มีการประชุมคณะกรรมการปรับปรุงหาดบางแสน ครั้งที่ 1/2524 ขึ้น และได้สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาที่สถานตากอากาศบางแสนไว้ให้ลูกข่ายวิบาลตำบลแสนสุขพิจารณาดำเนินการดังนี้

1. การใช้ที่ดินบริเวณชายหาด

1.1 วางมาตรการในการลดจำนวนเก้าอี้ลง เมื่อทำสัญญากับผู้เช่าในคราว

ต่อไป

1.2 กำหนดเขตของร้านอาหาร รถเข็น และแผงลอย ตลอดจนบริการให้เข้ารถจักรยาน ให้เป็นสัดส่วน อยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือเป็นกลุ่ม ๆ

1.3 กำหนดการใช้พื้นที่บริเวณชายหาดให้เหมาะสม เช่น บริเวณที่จอดรถ การเว้นช่องทางเดินลงสู่ชายหาดให้กว้าง และมีจำนวนหลายช่องทาง

2. การใช้พื้นน้ำบริเวณชายหาด

2.1 กำหนดเขตการเล่นน้ำ การเล่นสกี เรือสปีดเตอร์ และเรือใบ โดยการวางทุ่น และมีผู้ควบคุมทุ่นอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

2.2 การกำหนดบริเวณสำหรับจอดเรือ

3. ความสะอาดบริเวณชายหาด

3.1 กวดขันร้านค้า บริเวณชายหาดเรื่องการรักษาความสะอาด

3.2 เขียนป้ายชักชวนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด และให้ทิ้งขยะในที่รองรับ

3.3 ให้มีการสับถมผู้ทิ้งขยะลงพื้นดินบริเวณหาดอย่างเคร่งครัด

3.4 ให้ลูกข่ายวิบาลกวดขัน เรื่องการรักษาความสะอาดทั้งบนถนนและบริเวณหาดทรายให้มากขึ้น โดยเฉพาะไม่ให้เรือสปีดเตอร์ และเรือที่ชำรุดเสียหายจอดทิ้งไว้บริเวณหาดทราย

3.5 สัดที่ทิ้งขยะตามบริเวณต่าง ๆ ให้มีจำนวนมากพอและวางอยู่ในบริเวณที่

เหมาะสม

4. อาหารราคาแพง

4.1 ควรกำหนดให้ร้านอาหารติดราคาอาหารให้แน่นอนและชัดเจน

4.2 ควรกำหนดโทษร้านอาหารที่ไม่ติดราคาอาหาร

4.3 ควบคุมราคาอาหารไม่ให้ถือโอกาสขายแพงเกินสมควร

5. ข้างภาพยูเอ็ญนั้กทอ้งเห็ยว

5.1 ควรให้ลู่ขารึบาลสััดหน้วยข้าวล้ารหรอ้หน้วยประห้าสั้มพัันรึ โดยให้ข้าวล้ารเตอ้อนนั้กทอ้งเห็ยวให้ระวังการถูกลอกลวงเรอ้งการถ้ายภาพ

5.2 ควรสััดเจ้าหน้า้ที่ดำารวคตรวจตราบรึเวลงห้ายหาตเพอ้บอ้กัันบััญหาการข้ึ-เห็ญจากรึข้างภาพเหล้านั้

6. การกอ้ความเตอ้พรอ้นของกัลุ้มบुकคลที่ข้ือลัทรึหอ้งฟัค เพอ้ให้นั้กทอ้งเห็ยวเห้าต่อให้ลู่ขารึบาลสััดหน้วยข้าวล้ารหรอ้หน้วยประห้าสั้มพัันรึ เพอ้เตอ้อนนั้กทอ้งเห็ยวมิให้ข้ือหอ้งฟัคจากรึบุคคลเหล้านั้

7. แล้งล้าว้งบรึเวลงหาตมิเพ็ยงพอ

ให้ตึดตังไฟฟ้าบรึเวลงถนนและห้ายหาตให้เพ็ยงพอ

8. ความปลอตรัยของนั้กทอ้งเห็ยว

8.1 สััดให้มิเจ้าหน้า้ที่ดำารวคคอรึรักษาความปลอตรัยตามจุดต้งาง ๆ โดยเลพาะวันหุยตลุ้ดสั้ปดาห้ และวันหุยตราข้การ

8.2 กวตข้ัน สั้บกุ้มข้ึบข้ึรถยนต์ และสั้การยานยนต์ที่ไ้ความเร็วลู่งบรึเวลงห้ายหาต

9. ควรสััดระบบการจรรจาจรและที่จอตรถ

9.1 ควรปึดถนนเร็ยบห้ายหาตในวันหุยต หรอ้

9.2 ให้รถเตินทางเต็ยว

10. เส็ยงรบกวน

ควรกวตข้ันสั้บกุ้มข้ึบข้ึรถสั้การยานยนต์ที่มิมีทอ้เก็บเส็ยง

5.4 บััญหาและอุปสัรรคในการพัฒนาและปรึบปรึงหาตบางแล่น

หาตบางแล่นต้งอ้อยู่ในตาบลแล่นลู่ข และอ้อยู่ในความอ้แลของลู่ขารึบาลแล่นลู่ขข้ึงมีตาบลทอ้อยู่ในความรึบคึดขอ้บ 6 ต้าบล ลู่ขารึบาลแล่นลู่ขได้พยายามที่จะพัฒนาและปรึบปรึงหาตบางแล่นอ้อยู่เส็มอ้เข็นกัน แต่กั้มิล้ามารถพัฒนาและปรึบปรึงหาตบางแล่นได้เต็มทีเนื่องจากรึมีบััญหาและอุปสัรรค

ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

5.4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของที่ดิน

- ที่ดินบริเวณหาดบางแสนส่วนใหญ่เป็นของหน่วยราชการอื่น เช่น การท่องเที่ยว-
แห่งประเทศไทย และที่ดินราชพัสดุซึ่งให้ออกขณเข้าทำการ มีที่ดินระหว่างซอย 1 ถึงซอย 3
เท่านั้นที่เป็นของสภามหาวิทยาลัย การปรับปรุงการใช้ที่ดินของสภามหาวิทยาลัย จึงทำได้เฉพาะที่ดิน
ระหว่างซอย 1 ถึงซอย 3 เท่านั้น ที่ดินบริเวณดังกล่าวของสภามหาวิทยาลัยสำนักงานคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนดให้เป็นบริเวณสาธารณูปโภค บริเวณที่จอดรถ และบริเวณส่วนปลูก
ซึ่งสภามหาวิทยาลัยได้จัดทำบริเวณดังกล่าวให้เป็นบริเวณสาธารณูปโภคและบริเวณที่จอดรถเช่นกัน ยกเว้น
ส่วนที่เป็นบริเวณส่วนปลูกเท่านั้นที่สภามหาวิทยาลัยก่อสร้างอาคารให้เข้าจำนวน 42 ห้องแทน ทั้งนี้เพื่อ
หารายได้ให้แก่ท้องถิ่นและสัคคิกรรรมขายอาหารและของที่ระลึกต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเพื่อความ
สวยงามของหาด แต่เมื่อปฏิบัติจริง ๆ แล้ว บริเวณดังกล่าวกลับกลายเป็นแหล่งชุมชนแออัด

โดยเหตุที่ที่ดินบริเวณหาดบางแสนเป็นของหน่วยราชการต่าง ๆ หลายหน่วยงาน
ซึ่งขาดความร่วมมือและประสานงานเพื่อพัฒนาหาดบางแสนอย่างแท้จริง การพัฒนาเป็นไปในลักษณะ
ต่างคนต่างทำ ฉะนั้นแผนการปรับปรุงการใช้ที่ดินบริเวณหาดบางแสนของสำนักงานคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงไม่มีทางที่จะบรรลุเป้าหมายได้

- บริเวณหาดหน้าโรงแรมบางแสน โรงแรมบางแสนถือเป็นสิทธิของโรงแรมที่จะ
ให้บุคคลเข้าตั้งเก้าอี้ผ้าใบและยางรถยนต์ และเก็บรายได้เข้าโรงแรมบางแสนเอง รวมทั้งทำ
ความสะอาดหาดบริเวณหน้าโรงแรมบางแสนเองด้วย ส่วนหาดบริเวณอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับสภามหาวิทยาลัย
ที่จะเก็บรายได้จากการให้เข้าที่และทำความสะอาด

โดยเหตุที่มีการแบ่งความรับผิดชอบในการให้เข้าและทำความสะอาด การวาง
นโยบายเพื่อจัดระเบียบและลดปริมาณกิจกรรมให้เข้าเก้าอี้ผ้าใบ จึงควรกระทำร่วมกันเพื่อให้เป็น
มาตรฐานเดียวกันหมด แต่ปัจจุบันยังขาดการติดต่อประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยและ
พนักงานโรงแรมบางแสน

5.4.2 ปัญหาและอุปสรรคเรื่องงบประมาณรายจ่าย

ปัญหาในการปรับปรุงหาดบางแสน ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดแคลนงบประมาณ เช่น

- ความสะอาดบริเวณหาด ลู่อาภิบาลแล่นลู่ขมิ้มแหล่งชุมชนที่ต้องการพนักงานทำความสะอาดสะอาดอย่างมากถึง 3 แห่ง คือ ตลาดหนองมน อ่างศิลา และหาดบางแสน แต่ลู่อาภิบาลมีรถขนขยะเพียง 2 คัน และมีพนักงานทำความสะอาดเพียง 9 คนเท่านั้น นอกจากนี้ถึงขยะที่มีอยู่ก็ไม่พอกับความต้องการ

- ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ลู่อาภิบาลแล่นลู่ขาดงบประมาณที่จะติดตั้งเสาไฟฟ้าและลำยค่ากระแสไฟฟ้าที่จะให้แสงสว่างแก่ถนนและชายหาดให้เพียงพอ และยังขาดอุปกรณ์คือ ขุนลอยที่จะแบ่งเขตการใช้พื้นน้ำบริเวณชายหาดให้เป็นระเบียบและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

นอกจากขาดแคลนอุปกรณ์ที่จะช่วยรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว ยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่จะคอยตรวจตราให้ผู้ประกอบการค้าปฏิบัติตามระเบียบของลู่อาภิบาล ป้องกันการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ตักเตือนผู้ทำเสียงดังบริเวณหาด และอำนวยความสะดวกในเรื่องการจราจร

ลู่อาภิบาลทำได้แต่เพียงตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์คอยแนะนำนักท่องเที่ยวและเตือนประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมหลอกลวงนักท่องเที่ยวเท่านั้น

5.4.3 ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากธรรมชาติและที่ตั้งของหาด

- โดยลักษณะของทิศทางลมและกระแสน้ำ ในบางฤดูกาลหาดบางแสนจะสกปรกมาก เพราะกระแสน้ำทะเลที่พัดเข้าหาฝั่งจะนำเศษขยะจากที่อื่นมาเข้าที่หาดบางแสน

- โดยธรรมชาติน้ำทะเลหาดบางแสนจะมีลักษณะทรายปนเลน ทำให้น้ำทะเลหาดบางแสนสกปรกกว่าหาดพิทยา

- โดยลักษณะที่ตั้งของหาดบางแสนเป็นทางผ่านที่นักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวจังหวัดต่าง ๆ จะแวะลงเที่ยวที่หาดบางแสนชั่วคราวก่อนกลับเข้ากรุงเทพฯ ฉะนั้นจึงนำผลไม้อื่นๆ มาจากจังหวัดที่ไปเที่ยวมารับประทานที่หาดบางแสนด้วย และถึงลงบริเวณหาดเนื่องจากจำนวนถึงขยะของลู่อาภิบาลไม่เพียงพอ

5.4.4 ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากอุปนิสัยของนักท่องเที่ยว

- ผู้ขายกิบบลแล่นสู่ขโต้สร้างอาคารจำนวน 42 ห้อง ให้ประชาชนเข้าทำการค้าขายอาหารเครื่องดื่ม ของที่ระลึก และอื่น ๆ ซึ่งปรากฏว่ามีผู้มาเข้าเต็มทั้ง 42 ห้อง แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ทำการค้าขาย คงเข้าเอาไว้เก็บของเท่านั้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่น้อยที่จะเข้าไปรับประทานอาหารตามร้านค้าที่จัดไว้ให้ แต่นิยมที่จะนั่งรับประทานอยู่ที่เก้าอี้ผ้าใบริมหาดมากกว่า
- ดัชนีนิสัยที่ไม่มีระเบียบและรักษาความสะอาด สิ่งกีดขวางต่าง ๆ ลงบนบริเวณหาดพื้นที่ที่ต้องการทิ้งขยะ โดยไม่มองหาถังขยะที่จัดไว้ให้ก่อน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย